

امیدوار به آینده ایران

میان هایک و پوپر منتخبی از مقالات جرمی شی یرمر دستیار کارل پوپر است

عسگر قهرمان پور | مترجم کتاب میان هایک و پوپر

کتاب «میان هایک و پوپر» مجموعه مقالاتی است که مترجم آنها را انتخاب کرده است به اضافه دو مقاله اول و پایانی کتاب که نویسنده برای مخاطبان ایرانی به رشته تحریر درآورده است. افزون آنکه، نویسنده پانوشتهایی هم برای مقالات ترجمه شده به فارسی در پاسخ به پاره‌ای از پرسش‌هایی افزوده‌اند که در مقالات لاتین منتشر شده وجود نداشت. آشنایی مترجم با نویسنده به واسطه حسین پایا، مدیر محترم انتشارات طرح نو بوده که قدردان ایشان هستیم. از استاد بزرگوار، دکتر علی پایا هم بی‌نهایت سپاسگزارم که زمان زیادی را برای بازبینی محتوایی اختصاص داده است.

جرمی شی یرمر نویسنده مجموعه مقالات «میان هایک و پوپر» (متولد ۱۹۴۸ لندن) فارغ‌التحصیل مدرسه اقتصادی لندن است. او هشت سال دستیار کارل پوپر، فیلسوف پرآوازه سده بیستم بود. رساله دکتری شی یرمر درباره کندوکاو در اندیشه‌های هایک بود که جایزه مشترک سیرانست بارکر از انجمن مطالعات علوم سیاسی بریتانیا را از آن خود کرد. تا زمان بازنشستگی در اواخر سال ۲۰۱۳، در دانشگاه ملی استرالیا و پیش‌تر در دانشگاه ادینبورگ، فلسفه و

در دانشگاه منچستر، نظریه سیاسی تدریس می‌کرد. او همچنین مدیر مطالعات مرکز سیاست‌گذاری در لندن و استاد مدعو در دانشگاه جرج ماسون بوده و حوزه علاقه پژوهشی خود را فلسفه اجتماعی و عقلانیت نقاد تعریف کرده است.

**جرمی شی یرمر،
به این دلیل که
گفت‌وگو بین افراد
با پیشینه‌های
فکری متفاوت در
ایران امکان‌پذیر
است، معتقد است
این کشور می‌تواند
نقشی کلیدی در
شرایط دشوار فعلی
جهان ایفا کند**

هشت سال به عنوان دستیار پژوهشی کارل پوپر، شهرت او را در میان محافل فلسفی اروپا دوچندان کرد. همنشینی با پوپر باعث شد او خود را وامدار اندیشه‌های او بداند.

همان‌طور که فرزین وحدت، استاد علوم اجتماعی در دانشگاه‌های هاروارد و بوستون درباره کتاب می‌نویسد: «کتاب میان هایک و پوپر، که ترجمه مقالات متعددی از جرمی شی یرمر است، حاوی نکات بسیار مهمی برای کشور ایران در حال حاضر و آینده نه چندان دور است. در این مجموعه مقالات، تعدادی از «دو گانه‌های اساسی» و مسائل عمیق اجتماعی/سیاسی که جهان غرب در چند قرن اخیر با آن مواجه بوده است، مطرح

می‌شود که هم‌اکنون نیز جامعه ایران با آن درگیر شده است و چه بسا در آینده نزدیک این مقوله‌ها به طور جدی‌تر هم جامعه ایران را به خود مشغول سازد. این دوگانه‌ها عبارتند از: اقتصاد مبتنی بر بازار در مقابل اقتصاد دولت محور و یا برنامه‌ریزی وسیع دولتی؛ آزادی فردی در مقابل عدالت اجتماعی؛ دولت رفاهی در مقابل لسه‌فر و لیبرتاریانیسم. از طرفی دیگر مقولاتی مانند محک‌زنی آرا و عقاید توسط مفهوم خط‌پذیری و ابطال‌پذیری پوپر که نوعی نگاه نقادانه را نسبت به ایدئولوژی‌ها و باورهای سیاسی، اجتماعی و اخلاقی ترویج می‌دهد در این کتاب مورد بحث‌های دقیق و موشکافانه قرار می‌گیرند. جامعه ایران در حال دگردیسی‌های عمیق و شگرف است که مطالب این مجموعه مقالات می‌تواند راهنمایی‌های بسیار مفیدی برای طرح و گفت‌وگو در مورد این پرسش‌ها فراهم آورد.»

جرمی شی یرمر، هنوز نگاهی امیدوارانه به آینده ایران دارد و وجود تبادل آراء و گفت‌وگوی دانشگاهی میان روشنفکران دارای پیشینه‌های اندیشگی در تقابل با یکدیگر را نشانه‌های امید برای آینده این کشور می‌داند و معتقد است دقیقاً به این دلیل که گفت‌وگو بین افراد با پیشینه‌های فکری متفاوت در ایران امکان‌پذیر است، این کشور می‌تواند نقشی کلیدی در شرایط دشوار فعلی جهان ایفا کند. اما او شرط چنین امیدی را منوط به بیان آزادانه دیدگاه‌ها است. او گفت‌وگو میان جریان‌های فکری خارج از ایران و داخل ایران را سودمند می‌داند و معتقد است فقدان گفت‌وگوی دموکراتیک میان جریان‌های داخل و بیرون بویژه میان ایرانیانی که سال‌ها پیش

مهاجرت کرده‌اند، باعث کژفهمی و برداشت اشتباه از آنچه در ایران اتفاق می‌افتد شده است.

شی یرمر همچنین شرط این امیدواری به آینده ایران را تساهل و تحمل فکری می‌داند و بر این نکته تأکید می‌کند که یادگیری از همدیگر نیازمند توافق در عقاید بنیادین نیست. منظور او این است که برای رسیدن به اجماع در خصوص حکمرانی کشور باید در حوزه عمومی و دغدغه‌های مشترک مردم به توافق برسیم نه مسائل خصوصی و اعتقادی که تجربه نشان داده رسیدن به توافق بر سر عقاید و اعتقادات بنیادی امری بسی دشوار و شاید محال باشد و آنچه مهم است سرنوشت مشترک مردم در مسائل و دغدغه‌های مشترک است. او می‌نویسد، تنها چیزی که نیاز است اینکه ما با حسن نیت با یکدیگر مواجه شویم، اینکه همه ما به حقیقت علاقه داشته باشیم و بخواهیم از یکدیگر یاد بگیریم. در نوشتار کوتاه بردیدگاه‌های نویسنده در خصوص ایران تأکید کردم.

شی یرمر در این کتاب بحث‌های زیادی را مطرح کرده است که دال مشترک همه آنها از منظر عقلانیت نقاد است. او از این منظر به مصاف بسیاری از فیلسوفان سیاسی بزرگی چون جان گری، استاد راهنمای خودش، فون هایک و دیگران می‌رود.

میان هایک و پوپر

- نویسنده: جرمی شی یرمر
- ترجمه: عسگر قهرمان پور
- انتشارات: طرح نو
- تعداد صفحه: ۴۰۰ صفحه
- قیمت: ۴۸۰ هزار تومان

